

Övervikt och fetma är vanligt och ökar med ålder hos 6–9 åringar

Övervikt och fetma är vanligt bland 6–9-åringar i Sverige. Det visar en kartläggning av barns längd och vikt som gjordes läsåret 2018/2019. Resultaten visar också att övervikt och fetma blir vanligare med åldern och över tid.

Den rikstäckande kartläggningen visar att mer än vart femte barn (21 procent) i den undersökta gruppen har övervikt eller fetma: 15 procent har övervikt och 6 procent fetma. Dessutom har andelen 6–9-åringar med övervikt eller fetma ökat med cirka 3 procentenhet sedan läsåret 2015/2016.

Köns- och åldersskillnader

Övervikt och fetma blir vanligare med åldern för både flickor och pojkar, och det är mer än dubbelt så vanligt bland 9-åringar som bland 6-åringar. Det finns även könsskillnader. Den största könsskillnaden för fetma finns bland 9-åringar där andelen pojkar är 11 procent jämfört med cirka 9 procent bland flickor. I samma åldersgrupp har 22 och 23 procent av pojkar respektive flickor övervikt. Bland 6–8-åringar är det vanligare att flickor än pojkar har övervikt.

Geografiska skillnader

Det finns skillnader mellan regioner i förekomsten av övervikt och fetma. Andelen barn med övervikt eller fetma är högst i Västmanland, följt av Skåne och Södermanland, medan Västerbotten har lägst andel. Högst andel barn med fetma finns i Västmanland med 8 procent, följt av Skåne med cirka 7 procent.

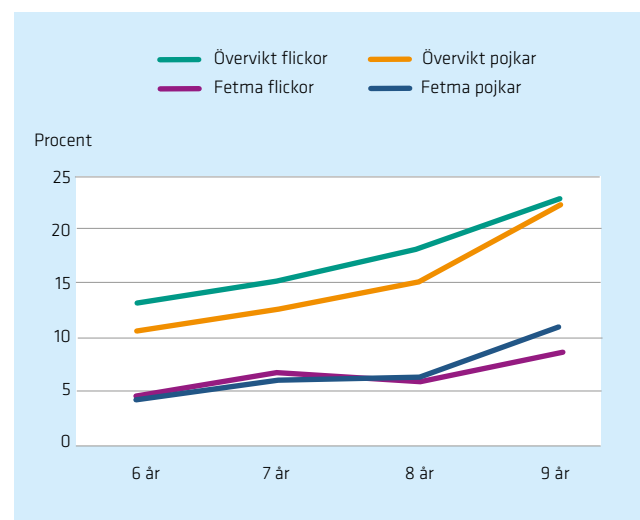
Lägst andel finns i Norrbotten med 3 procent och Västerbotten med cirka 2 procent.

WHO Child Obesity Surveillance Initiative (COSI)

är en kartläggning av viktstatus bland barn 6–9 år (dvs. förskoleklass och årskurs 1–3) i Europa. Data har samlats in vart tredje år sedan 2007/2008. Folkhälsomyndigheten har ansvarat för den svenska datainsamlingen vid de två senaste kartläggningarna. Syftet med COSI är att:

- bidra med information om aktuell vikt och längd
- ge en förståelse för utvecklingen av övervikt och fetma
- möjliggöra jämförelser mellan olika länder
- övervaka och följa upp utvecklingen för att motverka övervikt och fetma.

Figur 1. Andel (procent) barn i åldern 6–9 år med övervikt och fetma läsåret 2018/19, uppdelat på ålder och kön.

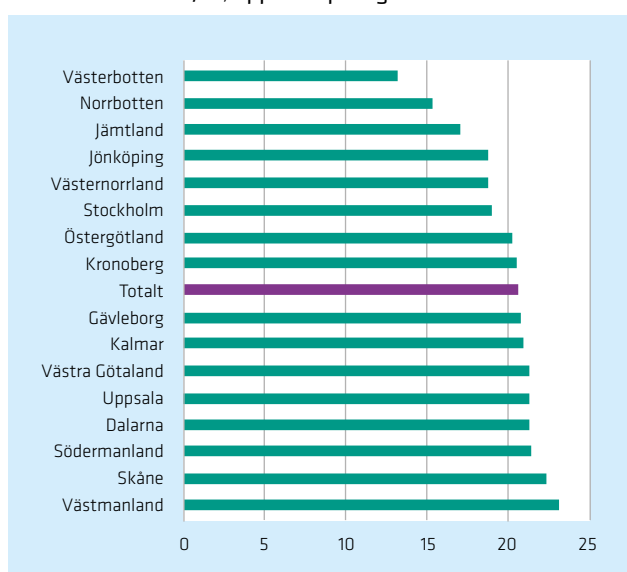

ISOBMI enligt IOTF (International Obesity Task Force).

Det finns även könsskillnader mellan regioner. Andelen flickor med övervikt eller fetma är högst i Västmanland med 25 procent och lägst i Norrbotten med cirka 16 procent. När det gäller pojkar har Kalmar och Skåne högst andel, ungefär 22 procent, medan Västerbotten har lägst andel med 10 procent.

För båda könen är andelen med fetma lägst i Västerbotten (cirka 2 procent), medan den är högst i Västmanland (8 respektive cirka 9 procent för pojkar och flickor).

Figur 2. Andel (procent) barn i åldern 6–9 år med övervikt och fetma läsåret 2018/19, uppdelat på region.

IsoBMI enligt IOTF (International Obesity Task Force).

Utöver könsskillnader finns det även åldersskillnader. Andelen med övervikt eller fetma bland 6-åringar är högst i Dalarna med 21 procent och lägst i Stockholm med cirka 12 procent. Bland 7-åringar finns lägst andel i Västerbotten, cirka 12 procent, medan Västmanland har högst med cirka 25 procent. Färre regioner rapporterade in data för 7- och 9-åringar än för 6- och 8-åringar. Andelen med övervikt eller fetma bland 8- respektive 9-åringar är dock högst i Västmanland med cirka 31 respektive 44 procent.

Fler får övervikt och fetma

Vid liknande mätning läsåret 2015/2016 hade cirka 18 procent av 6–9-åringar övervikt eller fetma. Det innebär att det skett en ökning av förekomsten med 3 procentenheter mellan mätningarna. Resultaten visar att ökningen var ojämt fördelad mellan mätpunkterna, med en större ökning bland pojkar 7–9 år jämfört med flickor. Den största ökningen bland båda könen var i 8-årsåldern: 5 procentenheter bland pojkar respektive 3 procentenheter för flickor. Framförallt är det andelen barn som har fetma som ökat, medan förekomsten av övervikt i stort sett är oförändrad. Resultaten från statistiska analyser mellan de två mätpunkterna 2015/2016 och 2018/2019 indikerar att risken för att barn 6–9 år har övervikt eller fetma har ökat, vilket innebär att sannolikheten för normalvikt hos barnen minskat.

METOD

Folkhälsomyndigheten har, i samråd med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), hämtat data från längd- och viktmätningar som skolsköterskor gjorde under läsåret 2018/2019. Samtliga regioner och kommuner tillfrågades om att delta, och 17 av 21 regioner tackade ja. Totalt ingick 61 763 barn i analysen, varav 30 060 flickor och 31 703 pojkar. All data var avidentifierade. Majoriteten av barnen i analysen var antingen 6 eller 8 år gamla (39 respektive 32 procent). Anledningen är att längd- och viktmätningarna görs i samband med vaccinering, som görs i de åldrarna.

MÅLGRUPP OCH SYFTE Det här faktabladet visar förekomsten och utvecklingen av övervikt och fetma bland 6–9-åriga barn i Sverige. Kunskapen är viktig för att identifiera målgrupper för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet med övervikt och fetma.

Både individbaserade och samhälleliga insatser behövs för att barn ska få möjlighet till mer fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor. Sådana insatser är även en förutsättning för att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Vi vänder oss till dig som beslutar om, utvecklar eller arbetar med hälsofrämjande och förebyggande insatser, till exempel i kommunen, regionen eller skolan.

Folkhälsomyndigheten